

Interdyscyplinarna Konferencja Operologiczna
Reformy, rewolucje, ewolucje. Przemiany teatru muzycznego w XVIII i XIX wieku

Warszawa, 21–22 listopada 2023
Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk

Organizatorzy:

Zakład Muzykologii IS PAN
Pracownia Teatru Dawnego IS PAN

Zachęcenii zarówno utrzymującym się zainteresowaniem Sympozjum Historyków Muzyki XIX wieku (od tegorocznej, piątej już edycji obejmującego zakresem przedmiotowym także drugą połowę XVIII wieku), jak i stałą na nim obecnością wątków i zagadnień operowych, w bieżącym roku podjęliśmy decyzję o zorganizowaniu wspólnie z Pracownią Teatru Dawnego IS PAN oddzielnego, interdyscyplinarnego wydarzenia poświęconego wyłącznie teatrowi muzycznemu. Konferencją *Reformy, rewolucje, ewolucje. Przemiany teatru muzycznego w XVIII i XIX wieku*, która odbędzie się w Instytucie Sztuki PAN w dn. 21-22 listopada 2023, inaugurujemy zarazem cykl sprofilowanych spotkań naukowych stanowiących swoiste odgałęzienia naszego Sympozjum.

Do dyskusji nad ciągłością, zmiennością i punktami zwrotnymi w historii nurtów muzycznego teatru w XVIII i XIX wieku zapraszamy przedstawicieli różnych dyscyplin i metodologii: muzykologów i teoretyków muzyki, teatrologów, historyków literatury. Nasze zaproszenie kierujemy także w stronę osób łączących praktykę wykonawczą i sceniczną z badawczym namysłem nad nią, zwłaszcza zaangażowanych w rekonstrukcje dawnych technik wokalnych czy też w jakikolwiek inny sposób współtworzących nurt tzw. historycznie poinformowanych wykonań operowych.

Na obradach rezerwujemy miejsce zarówno dla wystąpień z zakresu historii polskiego teatru operowego – obszaru wciąż przecież obejmującego liczne miejsca nieprzebadane, w tym wiele dzieł nie wprowadzonych dotąd w światło dokładniejszego spojrzenia analitycznego i interpretacyjnego – jak i dla referatów podejmujących problematykę bardziej uniwersalną bądź opisujących konkretne zjawiska czy dzieła w obrębie niepolskiej opery europejskiej.

Zakreślona tytułem konferencji formuła pozwala podjąć zagadnienia, które od dawna stanowią przedmiot badań operologicznych – od osiemnastowiecznych projektów reform opery włoskiej, kształtowania się polskiej (operowej) sceny narodowej czy początków polskiej opery w ośrodkach magnackich po twórczość Moniuszki czy dziewiętnastowieczne fenomeny *belcanta*, opery narodowej i dramatu muzycznego Wagnera. Mamy jednak nadzieje na zaistnienie na naszym spotkaniu także zagadnień wciąż pozostających w cieniu, bądź stopniowo dopiero zyskujących na znaczeniu: problemu współistnienia śpiewu i muzyki ze słowem mówionym w gatunkach operowych XVIII i początku XIX wieku, osiemnastowiecznej ewolucji opéra-comique i singspielu i ich wpływu na operę polską, narodzin i rozwoju melodramy i muzyki teatralnej, polskiej recepcji repertuaru obcego (w tym procesów przekładu i adaptacji), przemian polskiej opery w XIX stuleciu i jej interakcji z kulturą literacką, transferu wzorców wiodących nurtów europejskich na teren lokalnych „szkół operowych”, a także wpływu innowacji literackich, inscenizacyjnych, rozwoju techniki wokalne i wybitnych osobowości świata kompozytorskiego czy wokalistów na estetyczne i stylistyczne przemiany gatunku operowego.

Propozycję interdyscyplinarnej formuły konferencji wysuwamy z nadzieją na spotkanie umożliwiające przekraczanie rozmaitej natury granic: integrację badań nad scenicznością, literackością i muzycznością (także w aspekcie wykonawczym) dzieł operowych; połączenie badań historycznych, a zwłaszcza źródłowych, z perspektywą analityczną, interpretacyjną i krytyczną; otwarcie badań nad operą polską na szerokie tło europejskie, a opery w ogólności na wszelkie konteksty należące do najszerszej pojętej kultury.

Osoby zainteresowane udziałem w konferencji prosimy o przesyłanie zgłoszeń do dr. Jakuba Chachulskiego (jakub.chachulski@ispan.pl) w nieprzekraczalnym terminie do końca września 2023 roku.

Zgłoszenie referatu powinno zawierać:

- imię i nazwisko, stopień/tytuł naukowy, dane kontaktowe (tj. e-mail i numer telefonu) oraz informację o afiliacji akademickiej,
- krótki biogram naukowy (maksymalnie do 200 słów),
- tytuł proponowanego wystąpienia wraz z krótkim abstraktem (do 1800 znaków ze spacjami),
- zgodę na udostępnienie przez organizatorów treści zgłoszenia w otwartym dostępie online,

– osoby ze stopniem magistra oraz doktorantów zachęcamy do dołączenia rekomendacji samodzielnego pracownika naukowego.

Zgłoszenie panelu dyskusyjnego powinno zawierać:

- informacje o co najmniej trzech (lub więcej) uczestnikach, wraz z informacjami jak powyżej,
- zgodę wszystkich uczestników na udostępnienie przez organizatorów treści zgłoszenia w otwartym dostępie online,
- temat panelu wraz ze zwięzłym opisem problemu i abstraktami trzech wypowiedzi wstępnych (łącznie do 4000 znaków ze spacjami),

W przypadku referentów całkowity czas planowanego wystąpienia nie może przekroczyć 20 minut. Paneliści otrzymują 5 minut na swoje wstępne wypowiedzi, zaś dokładny czas trwania poszczególnych paneli będzie ustalony w późniejszym terminie, w porozumieniu pomiędzy zgłaszającymi a organizatorami. Zgłoszenia referatu nie wyklucza przewodniczenia dyskusji panelowej lub uczestnictwa w niej. Informacje zwrotne dotyczące zakwalifikowania nadesłanych zgłoszeń zostaną przesłane przez organizatorów w terminie do 15 października 2023 r.

Nie pobieramy opłat konferencyjnych. Zapewniamy poczęstunek podczas przerw kawowych. Uczestnicy we własnym zakresie pokrywają koszty podróży i zakwaterowania.

Serdecznie zapraszamy do nadsyłania zgłoszeń.

Komitety organizacyjno-programowe

dr Jakub Chachulski (Zakład Muzykologii IS PAN, przewodniczący)

dr Patryk Kencki (Pracownia Teatru Dawnego IS PAN)

dr Małgorzata Sułek (Instytut Mediów i Produkcji Muzycznej Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi)

dr hab. Grzegorz Zieziula, prof. IS PAN (Zakład Muzykologii IS PAN)